

Szkoła z klasą 2.0 edycja 2012/2013

Dodatek specjalny do Przewodnika po programie

Warszawa, październik 2012

Tytuł

Szkoła z klasą 2.0 edycja 2012/2013. Dodatek specjalny do Przewodnika po programie

Autorzy

Agata Łuczyńska

Alicja Pacewicz

W publikacji wykorzystano:

– Materiały autorstwa Magdaleny Janiszewskiej dla uczestników Szkoły z klasą 2.0 2012/13, dostępne na blogu głównym programu Szkoły z klasą 2.0: blogiceo.nq.pl/szkola2zero.

– Materiały autorstwa Grażyny Czetwertyńskiej i Anny Sobali-Zbroszczyk, opracowane na potrzeby publikacji pod red. Anny Stokowskiej: *Szkoła2.0 – jak to się robi? Dobre praktyki programu Szkoła z klasą 2.0*; Warszawa 2012.

Redakcja i korekta

Agata Łuczyńska

Alicja Pacewicz

Druk

Warszawa, październik 2012

Szkoła z klasą 2.0 edycja 2012/2013

Dodatek specjalny do Przewodnika po programie

Szanowni Państwo,

to już trzecia edycja **Szkoły z klasą 2.0**, a zarazem jedenasty rok edukacyjnej akcji Szkoła z klasą, prowadzonej przez **Centrum Edukacji Obywatelskiej** i **Gazetę Wyborczą** pod honorowym patronatem **Ministra Edukacji Narodowej** przy wsparciu Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności i Fundacji Agory.

Niniejszy dodatek stanowi uzupełnienie *Przewodnika po programie* z edycji 2011/2012. Zawiera aktualny harmonogram edycji 2012/2013 oraz szczegółowe informacje na temat nowych zadań.

W *Przewodniku po programie* znajdziecie Państwo opisy zadań uczestników, dobre praktyki wypracowane przez nauczycielki i nauczycieli w poprzednich edycjach oraz materiały pomocnicze, które pomogą w przemyślany i skuteczny sposób wykorzystywać nowe technologie w edukacji.

Całość dostępna jest bezpłatnie w wersji do pobrania na stronie **www.szkołazklasa2zero.pl**. Serdecznie zapraszamy do korzystania z naszych materiałów w wersji elektronicznej, a także dzielenia się nimi z wszystkimi zainteresowanymi.

Agata Łuczyńska

Alicja Pacewicz

Jak wygląda Szkoła z klasą 2.0 2012/2013

W tym roku szkolnym wprowadziliśmy do programu kilka istotnych modyfikacji, które – jak mamy nadzieję – usprawnią pracę szkolnego zespołu nauczycieli, uatrakcyjnią zajęcia dla uczniów i pomogą wymieniać się doświadczeniami między nauczycielami i uczniami w ramach szkoły oraz pomiędzy różnymi placówkami.

Co pozostaje bez zmian?

- **Cała szkoła w Szkole z klasą 2.0.** W programie bierze udział cała szkoła – dyrektor, szkolny koordynator (wybrany spośród nauczycieli), wszyscy chętni nauczyciele oraz uczniowie. Zaangażowanie tylu osób owocuje – nauczyciele czują się wspierani przez dyrektora, dyrektor ma rzeczywisty wpływ na zmiany w sposobie pracy szkoły i sankcjonuje je swoim autorytetem, a uczniowie korzystają z nowych technologii w celach edukacyjnych (a nie tylko rozrywkowych), uczą się współpracować ze szkołą i między sobą.
- Pracę w programie rozpoczyna **Spotkanie otwierające** całego Zespołu 2.0, na którym grono nauczycielek i nauczycieli wypracowuje wstępny całoroczny plan działania szkoły. Za jego zorganizowanie i przebieg odpowiada szkolny koordynator.
- Szkoły przyjmują lub aktualizują własne **Kodeksy 2.0**, czyli zasady stosowania TIK w szkole, wypracowane wspólnie z uczniami podczas zajęć w klasach oraz w trakcie ogólnoszkolnych debat.
- Od momentu przystąpienia do programu nauczyciele sprawdzają ze swoimi uczennicami i uczniami zasady Kodeksu 2.0 w praktyce, realizując na lekcjach i zajęciach pozalekcyjnych **Zadania TIK**. Są to ćwiczenia, zadania i inne krótkie formy pracy z wykorzystaniem nowych technologii, poświęcone np. szukaniu wiarygodnych informacji na zadany temat, tworzeniu własnych tekstów lub materiałów multimedialnych, bezpieczeństwu w sieci, prawom autorskim.
- Planowanie, realizacja i prezentacja **projektów edukacyjnych 2.0** to zadanie dla uczniów i nauczycieli na cały drugi semestr. Projekty to metoda, którą promujemy w Szkole z klasą od 11 lat, a nowe technologie dostarczają wygodnych narzędzi ich realizacji, atrakcyjnych dla uczniów na wszystkich etapach edukacyjnych.
- Na zakończenie programu we wszystkich naszych szkołach odbywają się **Szkolne Festiwale 2.0**, czyli podsumowanie i publiczna prezentacja zrealizowanych w szkole projektów, najczęściej w formie targów projektów, niekiedy połączonych ze świętem szkoły lub innym wydarzeniem.
- **Blogi uczniowskie** na tematy związane z edukacją, nowymi technologiami i projektami prowadzone będą – jak co roku – w każdej szkole, przez przynajmniej jedną grupę uczniów.
- **Certyfikaty 2.0** mogą uzyskać szkoły, w których wszystkie zadania wykonają dyrektor, szkolny koordynator, przynajmniej trzech nauczycieli, oraz w których prowadzony jest przynajmniej jeden blog uczniowski.
- Nauczyciele, koordynator oraz dyrektor **opisują swoje działania na platformie** internetowej programu i uzyskują wsparcie od moderatorów, którzy czytają i komentują zamieszczane opisy.
- Wszyscy nauczyciele oraz uczniowie mają dostęp do **Bazy 2.0**, czyli internetowej biblioteki materiałów eksperckich oraz dobrych praktyk, wypracowanych przez uczestników poprzednich edycji Szkoły z klasą 2.0 oraz wybranych programów CEO.
- Podobnie jak w ubiegłych latach, organizować będziemy ogólnopolskie **debaty ekspertów** i przedstawicieli władz publicznych, a także **konferencje i szkolenia** dla dyrektorów i nauczycieli.

Co nowego w programie?

- **Współpraca 2.0** – takie jest główne hasło trzeciej edycji Szkoły z klasą 2.0. To klucz do powodzenia wszystkich działań w szkole: współpracują ze sobą nie tylko nauczyciele, koordynator i dyrektor w ramach Zespołu 2.0, uczniowie w zespołach projektowych, ale także i nauczyciele tego samego przedmiotu z różnych szkół w całej Polsce. Stworzymy także przestrzeń do współpracy między nauczycielami i młodymi ludźmi a ekspertami i instytucjami naukowymi – patrz punkt o pracowniach przedmiotowych.
- Podobnie jak w roku ubiegłym, przewidujemy zaangażowanie **dyrektora** w program. Ma on do wyboru nowe zadania, związane także z upowszechnianiem wypracowanych praktyk wśród innych szkół i nawiązywaniem współpracy ze środowiskiem lokalnym. Jesteśmy przekonani, że dobre pomysły na wykorzystanie nowych technologii w nauczaniu i zarządzaniu szkołą powinny być szeroko upowszechniane i że wiele naszych szkół może stać się „rozsadnikiem” takich zmian.
- Jednym z kluczowych zadań szkół wciąż jest praca nad Kodeksami 2.0 i stosowaniem ich w codziennej pracy szkolnej. W tym roku proponujemy – zwłaszcza tym placówkom, które uczestniczyły w naszym programie w ubiegłych latach – **zmienioną formę i nowe tematy debaty szkolnej**. Większy nacisk położymy nie na same formułowanie zasad (np. „nie stosujemy bezmyślnie zasady <kopiuj>, <wklej>”), ale rzeczywiste przestrzeganie ich przez wszystkich uczniów na lekcjach i przy odrabianiu prac domowych.
- **Tworzenie materiałów i dzielenie się z innymi** jest jednym z najważniejszych zadań nauczycieli. Jeszcze w pierwszym semestrze przetestują na zajęciach znalezione w sieci, odpowiednio zmodyfikowane lub samodzielnie stworzone materiały i podzielą się z innymi – za pośrednictwem wspomnianych już wirtualnych pracowni przedmiotowych – własnymi spostrzeżeniami i pomysłami na stosowanie wybranych materiałów czy narzędzi TIK w nauczaniu konkretnych zagadnień. Mogą to być np. wskazówki dotyczące wykorzystania filmów edukacyjnych zamieszczonych na YouTube z dziedziny fizyki, własne zadanie z przyrody opracowane na podstawie darmowego narzędzia do tworzenia sprawdzianów czy też scenariusze multimedialnych lekcji z języka polskiego.
- Kładziemy nacisk na przemyślane wykorzystanie TIK w nauczaniu poszczególnych przedmiotów. Powstały **wirtualne pracownie przedmiotowe (WIP 2.0)** do wszystkich głównych przedmiotów – od edukacji wczesnoszkolnej do matury. Powstało też kilka pracowni ponadprzedmiotowych i dotyczących zarządzania szkołą, takich jak gabinet dyrektorski, pokój koordynatorski czy pracownia gier edukacyjnych. Można w nich znaleźć pomoce naukowe, czyli e-materiały, scenariusze lekcji, zadania i testy, edukacyjne filmy, nagrania, zdjęcia oraz wszystko, co może pomóc w mądrym i nowoczesnym prowadzeniu zajęć. Pracownie będą też miejscem intensywnej profesjonalnej komunikacji nauczycielek i nauczycieli, wymiany doświadczeń, wzajemnego doradzania sobie i wspierania w dobrym nauczaniu.

Uczestnicy wystąpią tu w potrójnej roli:

- 1) odbiorców wskazówek i rad innych nauczycieli;
- 2) twórców własnych materiałów lub choćby ich modyfikacji;
- 3) osób polecających wartościowe (ciekawe, sprawdzone, mądre, atrakcyjne dla dzieci i młodych ludzi, zabawne...) e-zasoby i e-strony swoim koleżankom i kolegom.

Każda z WIP 2.0 ma swego Opiekuna, nauczyciela doświadczonego w poprzednich edycjach Szkoły 2.0 i dodatkowo przez przeszkolonego przez CEO. Taka osoba będzie wybierała najciekawsze materiały, zarówno te ogólnodostępne w sieci, jak i tworzone przez uczestników programu, polecała je, komentowała, a także odpowiadała na pytania i uwagi nauczycieli.

Każda z pracowni ma też swojego Patrona, wybitnego eksperta, który będzie nadawał głębszy wymiar nauczycielskiej pracy. Patronem Pracowni Języka Polskiego zgodził się zostać specjalista od języka prof. Jan Miodek, Pracowni Przyrody – profesor biochemii i znana popularyzatorka nauki prof. Magdalena Fikus. Pracownią Wiedzy o Społeczeństwie zaopiekuje się szefowa PAH Janka Ochojska, wybitna obrończyni praw człowieka, a Pracownią WF-u – kolarka Maja Włoszczowska, wielokrotna mistrzyni świata, srebrna medalistka Olimpiady w Pekinie. To tylko kilka przykładów. W miarę możliwości i potrzeb będziemy też szukać pomocy innych ekspertów z poszczególnych dziedzin, którzy odpowiedzą na ewentualne merytoryczne pytania i wątpliwości nauczycieli.

- Każda szkoła uczestnicząca w naszym programie ma szansę uzyskać **tytuł szkoły eksperckiej**. Szkoła ekspercka to taka, w której wypracowane są materiały i sposoby nauczania, godne polecenia innym jako dobre praktyki. W tym roku każda szkoła sama - w trakcie trwania programu - decyduje o trudności i zakresie realizowanych działań. Będzie zatem inaczej niż w latach poprzednich, kiedy to na początku roku część szkół zobowiązywała się do intensywnej pracy w ramach bardziej wymagającej wersji programu.
- Nowością jest też rozbudowany **system odznak na blogach uczniowskich** (patrz niżej). Przy ich pomocy będziemy dodatkowo promować nie tylko umiejętności związane z praktycznym wykorzystywaniem nowych technologii w uczeniu się, ale także umiejętności społeczne, komunikacyjne czy dodatkowe zainteresowania uczniów.
- W wielu szkołach w końcowej fazie akcji odbyły się **spotkania podsumowujące** całoroczną pracę szkoły. W tym roku to zadanie obowiązkowe dla wszystkich. Spotkania takie poprowadzi szkolny koordynator w porozumieniu z dyrektorem szkoły, warto na nie zaprosić wszystkich chętnych pracowników szkoły, nawet jeśli nie brali czynnego udziału w programie.

Jak będą pracować szkoły z klasą 2.0 w roku szkolnym 2012/2013?

Szkoły działają przez cały rok szkolny – poniżej załączamy harmonogram ich pracy. Warto go wydrukować i wywiesić na szkolnym korytarzu albo w pokoju nauczycielskim. W niniejszym dodatku bardziej szczegółowo opiszemy tylko te zadania, które różnią się od ubiegłorocznych.

HARMONOGRAM PRACY SZKOŁY	
KIEDY	ZADANIE I OSOBY ZA NIE ODPOWIEDZIALNE
PRZEZ CAŁY ROK SZKOLNY	<p><u>Cały Zespół 2.0</u> regularnie loguje się na platformie internetowej Szk2.0, gdzie publikuje opracowane materiały, kontaktuje się z moderatorami, ekspertami i organizatorami i dzieli się doświadczeniami z uczestnikami z innych szkół;</p> <p><u>Cały Zespół 2.0</u> dzieli się doświadczeniami, wnioskami i wypracowanymi materiałami z innymi uczestnikami w wirtualnych pracowniach przedmiotowych;</p> <p><u>Uczniowie</u> prowadzą blogi, regularnie dodają wpisy i zdobywają odznaki.</p>

<p>I SEMESTR</p>	<p>Spotkanie Otwierające Zespołu 2.0 Prowadzone jest przez <u>szkolnego koordynatora</u>. Biorą w nim udział wszyscy <u>nauczyciele</u> uczestniczący w Szk2.0 oraz dyrektor szkoły. Podczas spotkania <u>dyrektor</u>, po konsultacji z Zespołem 2.0, wybiera jedno z zadań z listy do wprowadzenia w I semestrze.</p> <p>Zadanie TIK <u>Nauczyciele</u> prowadzą z uczniami Zadanie TIK, mające na celu zapoznanie uczniów z zasadami korzystania z nowych technologii i zastosowanie metod motywujących uczniów do samodzielnej nauki (zajęcia mogą mieć formę <i>uczymy innych</i> lub <i>odwróconej lekcji</i>). Zadanie przygotowuje także uczniów do udziału w debacie szkolnej.</p> <p>Debata szkolna Przygotowywana jest przez cały <u>Zespół 2.0</u> pod przewodnictwem <u>szkolnego koordynatora</u>. Jej temat to: Kodeks 2.0, czyli zasady korzystania z nowych technologii w naszej szkole (komputery, telefony komórkowe, sieć, prawa autorskie, wyszukiwanie, bezpieczeństwo w sieci itp.). Co musimy zrobić, by wszyscy uczniowie znali go i przestrzegali tych zasad? W szkołach, które ukończyły już poprzednie edycje Szk2.0 dodatkowo pytania: Co się sprawdziło, a co nie, jak te rozwiązania prześlemy innym szkołom?</p> <p>Kodeks 2.0 <u>Szkolny koordynator</u> publikuje na platformie programu oraz w ogólnodostępnym miejscu w szkole Kodeks 2.0 czyli aktualne, wypracowane podczas debaty, zasady korzystania z nowych technologii w szkole.</p> <p>Sprawdzamy i tworzymy materiały <u>Nauczyciele</u> przeprowadzają z uczniami zadanie, na podstawie wyszukanych w sieci i/lub stworzonych przez siebie materiałów (w formie <i>uczymy innych</i> lub <i>odwróconej lekcji</i>).</p> <p>Pierwsza zmiana w szkole <u>Dyrektor</u> wprowadza do szkoły wybrane wcześniej zadanie oraz wspólnie z Zespołem 2.0 wybiera drugie zadanie.</p>
<p>II SEMESTR</p>	<p>Projekt edukacyjny – planowanie <u>Nauczyciele</u> wspólnie z uczniami wybierają temat projektu edukacyjnego z wykorzystaniem narzędzi TIK i planują jego przebieg.</p> <p>Projekt edukacyjny – realizacja <u>Nauczyciele</u> nadzorują realizację przez uczniów projektu edukacyjnego z wykorzystaniem TIK.</p> <p>Projekt edukacyjny – prezentacja <u>Nauczyciele</u> wspierają uczniów w przygotowaniu i przeprowadzeniu prezentacji projektu edukacyjnego. Omawiają z uczniami jego przebieg, ostateczne efekty i zastanawiają się wspólnie, czego uczniowie się nauczyli w trakcie wspólnej pracy, jakie wnioski wyciągnęli, na jakie trudności napotkali, co można by zrobić inaczej, itp.</p> <p>Szkolny Festiwal 2.0 <u>Zespół 2.0</u> pod kierownictwem szkolnego koordynatora organizuje i przygotowuje Szkolny Festiwal, na którym prezentowane są efekty całorocznej pracy nauczycieli i uczniów.</p> <p>Druga zmiana w szkole <u>Dyrektor</u> wprowadza do szkoły wybrane wcześniej drugie zadanie, związane z wykorzystaniem TIK w zarządzaniu szkołą i nauczaniu.</p> <p>Spotkanie Podsumowujące <u>Szkolny koordynator</u> oraz <u>dyrektor</u> prowadzą z całym Zespołem 2.0 spotkanie, na którym podsumowują to, co w tym roku szkolnym wydarzyło się w związku z udziałem w Szkole z klasą 2.0, wyciągają wnioski i planują dalsze działania.</p>

DYREKTOR – nowe zadania i dobre rady

Dotychczasowa lista zadań dyrektora poszerzona zostaje o nowe zadanie, adresowane do doświadczonych szkół, które wdrożyły większość punktów z zeszłorocznej puli zadań.

Nowe zadanie – *Zapraszamy inne szkoły*

Zadanie skierowane jest do dyrektorów szkół, które mają już pewne doświadczenia w korzystaniu z TIK w nauczaniu i zarządzaniu procesem edukacji. Dyrektor – po konsultacjach z koordynatorem i radą pedagogiczną – podejmuje decyzję, że gotów jest zaprosić inne szkoły z okolicy lub regionu, które chciałyby zobaczyć, jak można ciekawiej i skuteczniej uczyć różnych kompetencji i przedmiotów z wykorzystaniem TIK. We współpracy z Zespołem 2.0 oraz z pomocą CEO organizuje „dzień otwarty” dla dyrektorów i nauczycieli z innych placówek, lekcję otwartą oraz rozmowę (może nawet krótki warsztat!) z udziałem „swoich” nauczycieli oraz gości.

Jak zapraszać inne szkoły – kilka wskazówek dla dyrektorów

Zapraszanie innych szkół – nauczycieli, dyrektorów, czy nawet uczniów i dzielenie się z nimi swoją wiedzą – w taki sposób, by było to dla nich naprawdę przydatne, nie jest łatwym zadaniem. By byli w stanie skorzystać z waszych doświadczeń, trzeba się nastawić raczej na wspólną rozmowę o tym, jak ciekawie uczyć różnych przedmiotów i kompetencji z TIK, nie zaś pokazywanie, że coś wam świetnie wyszło. Nie wystarczy opowiedzieć o sukcesach, żeby przekonać innych, że im też się może udać...

Oto kilka rad, które pomogą zaplanować i przeprowadzić spotkanie z innymi:

1. **Zastanówcie się, kogo chcielibyście zaprosić** (np. sąsiednią szkołę, grupę nauczycieli jakiegoś przedmiotu). Zanim wyślecie zaproszenie, przygotujcie krótką informację o waszej szkole, najlepiej opatrzoną zdjęciami i kilkoma cytatami z wypowiedzi uczniów i członków Zespołu 2.0 (może być w formie prezentacji multimedialnej).
2. **Zapytajcie swych gości o ich oczekiwania i potrzeby** (najlepiej to zrobić co najmniej na miesiąc przed wizytą) – pomoże wam to zaplanować spotkanie i doprecyzować tematy. Wybierzcie na spotkanie tylko kilka spraw – nie mówcie o wszystkich swoich działaniach (z pewnością jest ich bardzo wiele), skupcie się na dwóch-trzech.
3. **Opowiedzcie o potrzebach uczniów i nauczycieli waszej szkoły**, pokażcie, skąd wzięły się pomysły na przeprowadzenie wybranego działania – pomoże to innym zdecydować, czy taka zmiana byłaby potrzebna w ich placówce.
4. **Pokażcie krok po kroku**, jak zaplanowaliście swoje działanie, kto brał udział w realizacji i co będzie się działo dalej. Zwróćcie uwagę na kluczowe w waszym zdaniem elementy (np. determinacja dyrektora, udział uczniów, dobra współpraca kilkorga nauczycieli).
5. **Nie chwalcie się** – to czasem zniechęca innych! Opowiedzcie też o tym, co i dlaczego się nie udało, co zrobilibyście inaczej.
6. **Zostawcie przestrzeń na dyskusję, pytania i wspólne myślenie**. Zapytajcie gości o ich doświadczenia i dotychczasowe osiągnięcia – może dowiedzie się czegoś nowego, na pewno pomoże to też zbudować partnerskie relacje podczas spotkania.
7. **Włączcie w przygotowania do wizyty chętnych uczniów**, a w trakcie spotkania poproście np. by powiedzieli, jak program wygląda z perspektywy ucznia, zaproście do rozmowy (uczniowie nie muszą oczywiście brać udziału w całości spotkania).

Koordynator – nowe zadania i dobre rady

Zadania koordynatora zostają poszerzone o jeden dodatkowy element – spotkanie podsumowujące całoroczną pracę szkoły w Programie. Reszta zadań pozostaje bez zmian i opisana jest w przewodniku.

Ostatnie zadanie koordynatora – *Spotkanie podsumowujące*

To ostatni etap pracy w Programie – już po Szkolnym Festiwalu 2.0. Ma z jednej strony pomóc zebrać doświadczenia szkoły w korzystaniu z TIK, z drugiej zaś określić, jakie działania należy podjąć w kolejnym roku szkolnym, a może nawet jeszcze przed jego rozpoczęciem.

Spotkanie powinno rozpocząć się od przypomnienia wypracowanego na początku roku szkolnego całorocznego planu działania szkoły i wspólnej ocenie, które jego elementy udało się zrealizować, a które częściowo (lub wcale). Trzeba też sprawdzić, dlaczego tak się stało i czy należy te niezrealizowane cele zawrzeć w planach pracy na następny rok, czy też je zmodyfikować albo odrzucić, jako niepotrzebne czy nierealistyczne.

W spotkaniu powinni wziąć udział **wszyscy uczestnicy programu**, czyli nauczyciele oraz dyrektor. Obecność dyrektora podnosi rangę spotkania i powoduje, że podjęte na nim ustalenia mają bardziej wiążący charakter. W wyjątkowych przypadkach możliwa jest wersja pośrednia: obecność zastępcy lub sprawozdanie z przebiegu spotkania, które dyrektor przyjmie jako element tegorocznej pracy szkoły.

Podczas spotkania powinny powstać:

1. **LISTA SUKCESÓW/DOBRYCH PRAKTYK** – Co udało się nam osiągnąć w tym roku, jeśli chodzi o mądrą i ciekawą edukację z TIK? Z czego jesteśmy zadowoleni i dzięki czemu/komu udało się tego dokonać? Czy potrafiliśmy wykorzystać umiejętności i chęci nauczycieli, uczniów, rodziców? Czy i jak poprawiło się używanie sprzętu i infrastruktury? Jakie nasze działania możemy uznać za dobre praktyki, którymi warto się podzielić z innymi szkołami? Co pomogło nam osiągnąć sukces?
2. **LISTA PROBLEMÓW I WYZWAŃ** – Których z zaplanowanych działań nie udało się przeprowadzić, czego nie udało się osiągnąć? Czego potrzebujemy, żeby to stało się możliwe? Które problemy rozwiązały się same albo są już nieaktualne? Jakie umiejętności i inne zasoby (np. szkolenia czy sprzęt), które są nam potrzebne chcielibyśmy zdobyć? Jak to osiągnąć?
3. **ZARYS PLANU DZIAŁANIA NA NASTĘPNY ROK** - Z jakimi problemami będą się mierzyć szkoła i nauczyciele w kolejnym roku szkolnym? Co szkoła chce zmienić w swoim systemie pracy z wykorzystaniem TIK? Kogo jeszcze warto zaangażować? Jaki może być plan minimum, a jaki maksimum?

Jak opisać Spotkanie podsumowujące, czyli pytania na które relacja powinna odpowiadać:

1. **Kiedy** odbyło się spotkanie, **kto** wziął w nim udział, ile trwało?
2. Jakie działania podjęte w szkole były najbardziej użyteczne/udane i mogą zostać uznane za **sukcesy**? (patrz punkt 1)
3. Jakie **problemy** nie zostały rozwiązane i z jakich powodów? (patrz punkt 2)
4. Jaki powinien być wstępny **plan działania** szkoły na przyszły rok? Jakie osoby mogą wziąć na siebie poszczególne zadania? (patrz punkt 3)

NAUCZYCIEL – nowe zadania i dobre rady

Dwie główne aktywności realizowane w I semestrze przez nauczycieli - zarówno **Zadanie TIK**, jak i zadanie **Sprawdzamy i tworzymy materiały** - powinny przybrać jedną z dwóch form: *uczymy innych* lub *odwróconej lekcji*. Obie formy zakładają pewne odwrócenie tradycyjnego modelu nauczania. Postaramy się krótko opisać każdą z nich.

Uczymy innych

Forma *uczymy innych* polega na bezpośrednim zaangażowaniu uczniów w przygotowywanie i prowadzenie zajęć z użyciem nowych technologii – komputera, urządzeń mobilnych, internetu.

Zajęcia zorganizowane według tego schematu to jedna lekcja, jej fragment lub seria zajęć, polegająca na zamianie ról w klasie, w której to uczniowie stają się osobami uczącymi innych – najczęściej siebie nawzajem, ale czasem także inne osoby spoza własnej klasy czy szkoły. Pod opieką nauczyciela przygotowują ćwiczenia/zadania/zajęcia z wykorzystaniem TIK, skierowane do koleżanek i kolegów, swoich rówieśników spoza szkoły, młodszych klas, swoich rodziców lub dziadków i innych osób starszych, itp.

W ramach tego zadania mogą na przykład:

- Przygotować lekcję lub **fragment lekcji z konkretnego przedmiotu** (biologia, język polski, fizyka, muzyka itp.) z wykorzystaniem odpowiednio wybranych narzędzi TIK oraz e-zasobów związanych z danym tematem, na przykład wirtualnej wycieczki po Akropolu, repozytorium zdjęć ptaków polskich, zamieszczonego w sieci filmu na temat zjawiska entropii czy funkcji pieniądza. Ważne jest, by nauczyciel pomógł uczniom zaplanować, czego innych nauczą oraz dobrze podzielić się zadaniami – **poszczególne fragmenty lekcji będą prowadzić różne zespoły i różni uczniowie, którzy w ten sposób „uczą innych”, a przy okazji sami siebie.**
- Nauczyć koleżanki i kolegów ze swojej klasy **obsługi jakiegoś programu komputerowego lub innego narzędzia TIK** - np. bazy danych, programu do tworzenia komiksów, obróbki zdjęć, nagrywania podcastów czy montażu filmów. Chodzi przede wszystkim o takie narzędzia, które można łatwo wykorzystać na lekcjach lub podczas samodzielnej pracy w domu.
- Przeprowadzić „lekcję” z **podstawowych zasad korzystania z komputera i internetu dla dziadków lub innych mieszkańców swojej miejscowości**. Takie zajęcia w ubiegłych latach organizowano w wielu szkołach, a relacje z nich można znaleźć w Bazie 2.0 na platformie naszego programu.

Samodzielne poprowadzenie zajęć wymaga od młodych ludzi nie tylko wcześniejszego opanowania materiału (rozwiązania wybranego problemu matematycznego, obejrzenia filmu i ułożenia do niego pytań), ale też przemyślenia sposobu pracy z potencjalnymi odbiorcami. Taka forma zadania pozwala rozwinąć różne cenne umiejętności – komunikacji, współpracy, prezentacji i przekazywania wiadomości/umiejętności w prosty i zrozumiały sposób. Samodzielne planowanie i prowadzenie lekcji/ćwiczeń, które mają być użyteczne dla innych, nadaje dodatkowy wymiar ich wysiłkowi i powoduje, że przejmują część odpowiedzialności za to, czego, jak i po co się uczą. Nauczyciel powinien oczywiście pomóc uczniom zaplanować zajęcia i na bieżąco czuwać nad ich pracą. Może on także np. zrobić krótkie wprowadzenie do lekcji, przedstawić jej plan, sprawdzać, czy odbiorcy nadążają za wyjaśnieniami uczniów lub pomóc ją krótko podsumować (nie zawsze jest to konieczne).

Odwrócona lekcja

Odwrócona lekcja to druga forma pracy, którą proponujemy szkołom z klasą 2.0. Zakłada ona odwrócenie tradycyjnego modelu: 1) przekazywanie wiadomości na lekcji, ćwiczenie i 2) utrwalanie ich w ramach pracy domowej. Praca domowa zadawana jest tutaj jakby „przed lekcją”, jako głębsze wprowadzenie do niej – uczniowie, korzystając z materiałów przygotowanych lub wybranych wcześniej przez nauczyciela, zapoznają się z tematem lekcji w domu lub w szkolnej bibliotece. Umożliwia to przeznaczenie zajęć lekcyjnych na pogłębioną indywidualną lub grupową pracę uczniów, na aktywności motywujące do pracy i krytycznego myślenia, takie jak: stawianie pytań i hipotez, klasowa debata czy dyskusja, rozwiązywanie problemów, a wreszcie na ćwiczenie i utrwalanie nabytych wcześniej wiadomości i umiejętności.

Uczniowie powinni zatem przygotować się do lekcji w domu lub – jeśli nie mają dostępu do komputera i internetu – w szkole. Zapoznają się z przygotowanymi wcześniej materiałami, czytają wybrane teksty, oglądają krótkie filmy edukacyjne, słuchają nagrań, odpowiadają na zadane przez nauczyciela pytania.

Rolą osoby prowadzącej lekcję jest samodzielne opracowanie materiałów dydaktycznych (np. w formie nagrania krótkiego wykładu czy prezentacji multimedialnej) lub wskazanie odpowiednich zasobów dostępnych w internecie (np. fragmentu audycji radiowej lub tekstu źródłowego). Dzięki temu na zajęciach szkolnych nie musi już wygłaszać wykładu ani podawać podstawowych wiadomości – może skupić się na tym, by ułatwić uczniom rzeczywiste przyswojenie wiadomości/umiejętności i zastosowanie ich w praktyce.

Aby prowadzenie zajęć w tej formie było możliwe, uczennice i uczniowie powinni mieć łatwy dostęp do treści edukacyjnych, zamieszczonych w internecie, takich jak filmiki, podcasty, prezentacje, animacje, materiały źródłowe. Oczywiście mogą równolegle korzystać podręczników tradycyjnych, jednak same podręczniki zwykle nie wystarczą. Lekcję odwróconą można prowadzić właściwie na każdy temat i na wiele różnych sposobów – w trakcie programu nauczyciele będą dzielić się swoimi pomysłami na platformie Szkoły z klasą 2.0, w tym także w wirtualnych pracowniach przedmiotowych i tematycznych WIP 2.0.

Pierwsze zadanie nauczycieli - **Zadanie TIK**

Zadanie TIK ma pomóc nauczycielom wypracować, przetestować i utrwalić z uczniami zasady Kodeksu 2.0 na różnych przedmiotach i zajęciach pozalekcyjnych. Ma zatem zapoznać ich z zasadami korzystania ze źródeł, selekcji informacji, a także bezpiecznego poruszania się po internecie. Warto poruszyć kwestię przestrzegania praw autorskich i reguł korzystania z posiadanego przez uczniów sprzętu (np. komórek, tabletów czy laptopów) w szkole, a także po szkole, do komunikacji z nauczycielem i między sobą. Nowością jest forma zadania – jak już pisaliśmy, może ono przyjąć formę *uczymy innych* lub *odwróconej lekcji*.

Zadanie TIK wiąże się z wykorzystaniem dowolnych narzędzi TIK i dostępnego sprzętu. Może dotyczyć zagadnień ściśle związanych z nauczaniem przedmiotem (biologii, matematyki, chemii, języka polskiego, historii i społeczeństwa, muzyki, itp.) i wykorzystania zasad Kodeksu 2.0 w praktyce (np. jak korzystać z internetowych map świata) lub ogólnych zasad związanych z wykorzystaniem TIK w nauczaniu i uczeniu się (np. jak odróżniać źródła wiarygodne od niewiarygodnych, jak pracować wspólnie na jednym dokumencie, jak cytować źródła). Przy planowaniu i realizacji zadania można skorzystać z pomocy uczniów – pasjonatów komputerów i internetu, a także innych nauczycieli.

Zadanie TIK powinno też przygotować uczniów do merytorycznego udziału w debacie szkolnej. Podczas debaty będą mogli odwoływać się do własnych doświadczeń z korzystania z nowych technologii podczas nauki w szkole i w domu. Dlatego w szkołach uczestniczących w programie po raz pierwszy ważne jest, by Zadania TIK prowadzone w ramach całej szkoły objęły wszystkie siedem zagadnień Kodeksu:

1. **Ucz i ucz się z TIK.** Jak prowadzić lekcje z wykorzystaniem narzędzi TIK – online i offline?
2. **Z informacji korzystaj samodzielnie i krytycznie.** Jak wyszukiwać wiarygodne informacje?
3. **Nie kradnij i nie daj się okraść.** Jak zgodnie z prawem korzystać z materiałów z sieci?
4. **Komunikujmy się.** Jak używać TIK do komunikacji w szkole?
5. **Komputery pod ręką.** Jak zapewnić dostępność komputerów i sieci w szkole?
6. **Bądź bezpieczny w sieci.** Jak być bezpiecznym w sieci i jak tego uczyć?
7. **Nauczcie tego dorosłych.** Jak szkoła może wykorzystać umiejętności i kompetencje uczniów?

Nauczyciele mogą podzielić się zagadnieniami między sobą: wtedy różne klasy zajmują się różnymi zasadami. Nauczyciel może też dla zaplanować dla swojej klasy minizadanie sygnalizujące reguły Kodeksu 2.0 (np. uczniowie w parach lub zespołach wymyślają krótkie historyjki).

W szkołach, które będą po raz pierwszy wypracowywać szkolny Kodeks 2.0, uczniowie będą z pewnością odwoływać się do własnych doświadczeń oraz napotkanych wcześniej problemów np. z bezpieczeństwem w sieci lub kopiowaniem niesprawdzonych informacji. Warto uważnie wysłuchać uwag i propozycji dzieci i młodych ludzi, gdyż w niektórych obszarach ich doświadczenia mogą być bogatsze, niż dorosłych.

Natomiast w szkołach, które ukończyły program, można skupić się na punktach, które w ocenie nauczycieli oraz uczniów sprawiają wszystkim największą trudność. Zadanie TIK powinno przypomnieć uczniom zasady Kodeksu 2.0 oraz poszerzyć ich kompetencje informacyjne w tych zakresach, które nauczyciele lub sami uczniowie uznają za szczególnie ważne (np. rozpoznawanie licencji autorskich, cytowanie źródeł).

Jak przeprowadzić Zadanie TIK – kilka rad dla nauczycieli

- Zanim przystąpisz do Zadania TIK, poinformuj uczniów o uczestnictwie w programie Szkoła z klasą 2.0, przedstaw im ideę wspólnej pracy wielu szkół nad lepszym wykorzystaniem nowych technologii w edukacji. Zawiadom ich też o planowanej debacie szkolnej i wyjaśnij, że to zadanie/ćwiczenie/ lekcja będzie też dobrym wprowadzeniem do niej.
- Siedem głównych obszarów Kodeksu możesz przedstawić uczniom wcześniej i wspólnie z nimi zdecydować, jakimi zagadnieniami się zajmiecie na zajęciach z twojego przedmiotu. Możesz to też zrobić dopiero na lekcji przeznaczonej na Zadanie TIK.
- Wybierając formę zadania pomyśl o dopasowaniu jej do wieku i umiejętności uczniów. Młodszym dzieciom możesz zaproponować wspólne obejrzenie filmu o tym, jak działa internet, jak szukać ciekawych filmów czy gier edukacyjnych i jak dbać o swoje bezpieczeństwo (wiele takich materiałów znajduje się m.in. na stronach www.sieciaki.pl, www.necio.pl) i rozmowę lub ćwiczenie na ten temat. Jeśli wykorzystujesz model *odwróconej lekcji* – w domu uczniowie zapoznają się np. z zasadami legalnego korzystania z materiałów edukacyjnych znalezionych w internecie albo z Kodeksami 2.0 przyjętymi przez inne szkoły, a na lekcji w formie burzy mózgów i pracy w mniejszych zespołach sami spiszą kilka reguł, które przedstawią innym podczas debaty szkolnej.
- Pracując uczniami bardziej zaawansowanymi możesz wybrać formę *uczymy innych*, tj. na przykład podzielić uczniów na grupy, z których każda, na podstawie przygotowanych wcześniej materiałów, przeprowadzi dla innych zajęcia na temat wybranego punktu Kodeksu. To tylko kilka sugestii – wariantów jest bardzo wiele.
- Po przeprowadzeniu Zadania TIK przedstaw na platformie planowanie, przebieg i rezultaty swego działania. Pamiętaj, że opis powinien umożliwić innym nauczycielom powtórzenie podobnego działania w swojej szkole. Dlatego nie zapomnij o szczegółach (kolejności, instrukcjach dla uczniów, sposobach radzenia sobie z problemami) – to one decydują o tym, czy twoja relacja będzie wartościowym materiałem edukacyjnym. Opis zadania należy wzbogacić o scenariusz zajęć oraz wszelkie materiały multimedialne, z których korzystałaś/łeś lub które są pokazują pracę uczniów i jej efekty.

Jak opisać Zadanie TIK, czyli pytania, na które relacja powinna odpowiadać:

1. W jaki sposób poinformowałaś/łeś uczniów o idei programu i o Kodeksie 2.0?
2. Kiedy i w jakiej klasie (lub z jaką grupą uczniów) zrealizowałaś zadanie?
3. Jaką formę zadania wybrałaś? (*uczymy innych* lub *odwrócona lekcja*);
4. Czego będzie dotyczyło zadanie? Jakiej reguły Kodeksu, jakiego zagadnienia/ problemu/ tematu?
5. Czego mają się nauczyć uczniowie dzięki temu zadaniu? Podaj 2-4 konkretne cele. Jakie umiejętności uczniowie mają rozwinąć, pogłębić? Jaką rolę odegrają uczniowie, a jaką nauczyciel w trakcie realizacji zadania?
6. Z jakich materiałów merytorycznych i narzędzi (prosimy o podanie konkretnych programów, aplikacji, stron etc.) skorzystają uczniowie przygotowując się do lekcji?
7. Jak wyglądały przygotowania uczniów do zajęć? A jak twoje?
8. W jaki sposób przebiegały same zajęcia? Opisz w kilku punktach, na czym faktycznie polegała praca uczniów. Czego się nauczyli, co sprawdzili lub jakie umiejętności TIK utrwalili?
9. Jakie były najtrudniejsze momenty? Jakie trudności mieli uczniowie (jeśli mieli)?
10. Co było według Ciebie najbardziej wartościowym elementem zajęć? Jakie zadania były dla uczniów najciekawsze? Prosimy o zacytowanie wypowiedzi uczniów z zajęć lub ich podsumowania (dwu-trzyzdaniowe cytaty).
11. Jak będzie wyglądać dalsza praca uczniów nad pomysłami do Kodeksu? Jakie zagadnienia szczególnie interesowały uczniów? Jak chcą uczestniczyć w szkolnej debacie? Jakie pomysły zgłosili? Podaj przykłady (prosimy o cytaty).
12. Podaj wnioski na przyszłość. Gdybyś jeszcze raz miał/-a poprowadzić podobne zajęcia, co można by zrobić inaczej? Czy udało się w pełni zrealizować twój pomysł? Jeśli nie, to dlaczego? Jakie masz wskazówki dla nauczycieli, którzy chcieliby skorzystać z twojego pomysłu na Zadanie TIK?

Drugie zadanie nauczycieli – ***Sprawdzamy i tworzymy materiały***

Zadanie ma na celu sprawdzenie użyteczności wybranych materiałów edukacyjnych oraz narzędzi TIK, dostępnych w sieci lub opracowanych samodzielnie przez nauczycieli i/lub uczniów. Służy równocześnie upowszechnieniu wśród innych nauczycieli najlepszych materiałów i pomysłów na ich wykorzystanie na zajęciach dotyczących konkretnych zagadnień z różnych przedmiotów.

Materiały mogą pochodzić z różnych źródeł (ważne jest podanie źródła oraz ew. autorów wykorzystanych tekstów, filmów, zdjęć, nagrań):

- 1) z sieci – ze strony *Szkoły z klasą*, Bazy 2.0, innych zewnętrznych stron, ze szkolnej platformy;
- 2) mogą być opracowane samodzielnie przez nauczyciela;
- 3) można je stworzyć wspólnie z uczniami podczas lekcji.

Podczas realizacji tego zadania, nauczyciel może skorzystać z dowolnych narzędzi TIK i takiego sprzętu, jaki uczniowie mają do dyspozycji w szkole (warto pamiętać także o telefonach komórkowych i innych urządzeniach mobilnych), a jeśli praca prowadzona jest w formie „odwróconej lekcji” – także w domu. Zadanie powinno dotyczyć zagadnień ściśle związanych z nauczaniem przedmiotem (biologią, matematyką, informatyką, chemią, językiem polskim, historią czy plastyką itp.) i odnosić się wymagań podstawy programowej. Może też sprawdzać różne sposoby używania nowych mediów w edukacji w szkole i w domu (np. praca na wspólnym dokumencie lub tworzenie wspólnej prezentacji „w chmurze”, blogi jako narzędzie do nauki pisania, platformy służące wzajemnej ocenie koleżeńskiej prac domowych). W naturalny sposób każda dobra praktyka opisana przez nauczyciela będzie także w pewnym stopniu uczyć stosowania zasad Kodeksu 2.0 w praktyce (np. szanowania praw autorskich, dbania o bezpieczeństwo, krytycznej selekcji treści zamieszczonych w sieci).

„Sprawdzamy i tworzymy materiały” uczy nauczycieli – oraz uczniów – przemyślanego doboru narzędzi i sprzętu ze względu na cel lekcji, pojedynczego ćwiczenia czy projektu. Przy planowaniu i realizacji zadania warto skorzystać ze wskazówek innych nauczycieli – z własnej szkoły, ale także innych matematyków czy polonistów zamieszczających swoje pomysły w Wirtualnych Pracowniach Przedmiotowych 2.0. Dwa poprzednie lata prowadzenia projektu „Szkoła z klasą 2.0” pokazały też, że w niektórych sytuacjach niezastąpiona okazuje się pomoc uczniów - pasjonatów komputerów i internetu, którzy chętnie wspierają nauczycieli w wyszukiwaniu narzędzi i materiałów na lekcję, a także w uruchamianiu sprzętu.

Zachęcamy nauczycieli do zamieszczania wszystkich ciekawych materiałów – czy to wyszukanych w sieci, czy też stworzonych samodzielnie lub z uczniami – w Wirtualnych Pracowniach Przedmiotowych 2.0. Warto opatrzyć materiał krótką instrukcją, jak go wykorzystać na lekcji oraz krótką refleksją, w czym może on nauczycielowi i uczniom pomóc.

Ważna uwaga: każdy nauczyciel zostaje przypisany z góry do pracowni przedmiotowej, a szkolny koordynator i dyrektor dodatkowo do odpowiednich pracowni ponadprzedmiotowych („pokój koordynatorski” i „gabinet dyrektorski”). Ponadto każdy uczestnik może też się zapisać do dowolnej liczby interesujących go pracowni – zachęcamy, by uważnie zapoznać się z listą i wybrać jeszcze kilka WIP 2.0, które wydają się ciekawe z punktu widzenia własnej pracy.

Jak przeprowadzić zadanie Sprawdzamy i tworzymy materiały – kilka rad dla nauczycieli

- Zanim przystąpisz do pracy zastanów się jaki temat i forma zadania najlepiej wpisują się w program nauczania twojego przedmiotu, a także ogólnych i szczegółowych wymagań PPKO, które w najbliższym czasie chcesz realizować na lekcjach. Pomyśl też o dopasowaniu narzędzi, treści i formy zadania do wieku, umiejętności i potrzeb edukacyjnych uczniów. Młodszym uczniom możesz zaproponować skorzystanie z materiałów, które wcześniej dla nich wybrałaś lub przygotowałaś, starszych możesz włączyć w ich tworzenie. Mogą nakreślić z nimi filmiki obrazujące jakieś zjawisko, przebieg doświadczenia (np. wiry w wodzie) lub nagrać podcasty na wybrany temat (np. opowieści starszych osób o czasach „Solidarności” i stanie wojennym).
- Jeśli nie chcesz sam/a tworzyć takich materiałów, wybierz prostszą wersję – skorzystaj z licznych, wartościowych materiałów zamieszczonych w sieci, na YouTube lub serwisach edukacyjnych, takich jak Scholaris, Interklasa, Entuzjaści Edukacji, Niniateka, Khan Academy Polska, strony internetowe muzeów i instytucji naukowych). Więcej zasobów znajdziesz w języku angielskim – możesz spróbować przetłumaczyć je przetłumaczyć wspólnie z uczniami lub sam przygotować podobne materiały wzorując się na podanych przykładach. To tylko kilka sugestii – możliwości jest bardzo wiele.
- Pamiętaj, że możesz wybrać dowolną formę zadania: *uczymy innych* lub *odwróconą lekcję*. W pierwszym przypadku uczniowie powinni uczyć się czegoś nawzajem – np. przygotować ćwiczenia dla koleżanek i kolegów czy pracować w zespołach nad kilkoma zagadnieniami, a potem nawzajem je sobie przedstawić. *Uczymy innych* może także przyjąć formę zajęć prowadzonych dla uczniów z innej klasy (równoległej lub młodszej) lub osób starszych – ta wersja jest bardziej skomplikowana organizacyjnie, ale szkoły z klasą 2.0 także często ją wybierały.
- Planując lekcję warto też wziąć pod uwagę uniwersalne narzędzia edukacyjne, nie związane z konkretnymi przedmiotem, takie jak: mapy myśli, narzędzia do obróbki zdjęć i filmów, wyszukiwarki, bazy danych, które pomogą ci przygotować i skutecznie zaprezentować merytoryczne materiały potrzebne do lekcji.
- Podobnie jak w przypadku Zadania TIK należy opisać planowanie, przebieg i rezultaty działania „Sprawdzamy i tworzymy materiały” na platformie Szkoły z klasą 2.0.

Jak opisać Sprawdzamy i tworzymy materiały, czyli pytania, na które relacja powinna odpowiadać:

1. Kiedy i w jakiej klasie (lub z jaką grupą uczniów) zrealizowałeś/-łaś zadanie?
2. Jaką formę zadania wybrałeś/-łaś? (uczymy innych lub odwrócona lekcja);
3. Czego dotyczyło zadanie? Jakiego zagadnienia/ problemu/ tematu?
4. Czego mają się nauczyć uczniowie dzięki temu zadaniu? Podaj 2-4 konkretne cele. Jakie umiejętności uczniowie mają rozwinąć, pogłębić? Jaką rolę odegrają uczniowie, a jaką nauczyciel/ka w trakcie realizacji zadania?
5. Z jakich materiałów skorzystają uczniowie przygotowując się do lekcji?
6. Jakie narzędzia TIK zostaną wykorzystane w realizacji zadania (prosimy o podanie konkretnych programów, aplikacji, stron etc.)?
7. Jak przebiegały przygotowania uczniów do zajęć? A jak Twoje?
8. W jaki sposób przebiegały same zajęcia? Opisz w kilku punktach, na czym faktycznie polegała praca uczniów. Czego się nauczyli, co sprawdzili lub jakie umiejętności TIK utrwalili.
9. Jakie były dla Ciebie najtrudniejsze momenty? Jakie trudności mieli uczniowie (jeśli mieli)?
10. Co było według Ciebie najbardziej wartościowym elementem zajęć? Jakie zadania były dla uczniów najciekawsze? Prosimy o zacytowanie wypowiedzi uczniów z zajęć lub ich podsumowania (dwu-trzyzdaniowe cytaty).
11. Podaj wnioski na przyszłość. Gdybyś jeszcze raz miał/-a poprowadzić podobne zajęcia, co można by zrobić inaczej? Czy udało się w pełni zrealizować scenariusz zajęć? Jeśli nie, to dlaczego? Jakie masz wskazówki dla nauczycieli, którzy chcieliby skorzystać z twojego pomysłu? Na co powinni zwrócić szczególną uwagę?

Zadania nauczyciela w drugim semestrze dotyczące uczniowskiego projektu 2.0 pozostają bez zmian w stosunku do lat ubiegłych. Opisane zostały szczegółowo w Przewodniku po programie z edycji 2011/2012.

Co nowego na Blogach 2.0¹

Blogi a Certyfikat 2.0 dla szkoły

Do otrzymania przez szkołę Certyfikatu 2.0 w szkole niezbędny jest minimum jeden regularnie prowadzony blog uczniowski, na którym uczniowie zdobędą przynajmniej jedną odznakę semestralną ("Uczymy się z TIK" lub "Działamy z TIK"). Na blogach uczennice i uczniowie opisują własnymi słowami, **ze swojej perspektywy**, co robili na lekcjach i w ramach prac domowych, zamieszczają krótkie relacje ze wszystkich działań i zadań, w których uczestniczą w związku z udziałem w programie. Za aktywność i wpisy na blogach uczniowie w trakcie całego roku szkolnego mogą otrzymywać specjalne odznaki dwojakiemu rodzaju:

1. semestralne:

- „Uczymy się z TIK” - zdobywana I semestrze;
- „Działamy z TIK” - zdobywana w II semestrze;

2. przyznawane w trybie ciągłym:

- Tworzymy materiały edukacyjne;
- Aktywny komentator;
- Blog z pasją.

Podpowiedzi i wskazówki do zdobycia odznak znajdują się na głównym blogu programu blogiceo.nq.pl/szkola2zero, w zakładce „Jak zdobyć odznaki?”.

Liczba blogów w szkole

W tym roku szkolnym liczba blogów w szkole nie może być większa od dwukrotności liczby aktywnych nauczycieli-uczestników. Nie każdy nauczyciel musi opiekować się blogiem, może być tak, że „cała pula” blogów w szkole przypadnie jednemu nauczycielowi. Jeśli w szkole jest silna potrzeba, aby blogów było więcej, szkolny koordynator może zwrócić się do Sekretariatu programu.

Zgoda rodziców na prowadzenie blogów

Każdy nauczyciel-opiekun bloga zbiera zgody na prowadzenie blogów od rodziców uczniów, zgodnie z regulaminem platformy blogów. Zgody te przechowywane są w szkole, a ich skan wysyłany do Sekretariatu programu. Więcej informacji dotyczących blogowania znajduje się na platformie dla nauczycieli w części „Pliki do pobrania”, dostępnej po zalogowaniu.

¹ Magdalena Janiszewska, blog główny programu Szkoły z klasą 2.0 blogiceo.nq.pl/szkola2zero.

Materiały dodatkowe²

Kilka słów o współpracy w zespole – jak to zrobić

W szkołach z klasą 2.0 współpraca ma szczególny sens i – dzięki nowym technologiom – może być dużo łatwiejsza. Po pierwsze nie da się zmienić szkoły na bardziej cyfrową działając w pojedynkę, po drugie - sprzęt jest wspólny, pracownię wykorzystują wszyscy, a uczennice i uczniowie powinni móc używać TIK w różnych dziedzinach i do różnych zadań. Sam dyrektor, koordynator czy najlepszy nawet nauczyciel niewiele zdziała. Trzeba zacząć od zbudowania zespołu, który wstępnie zaplanuje pracę na najbliższy miesiąc, semestr, rok szkolny, a może nawet na trochę dłużej.

Co więcej, nowe technologie niezwykle ułatwiają współpracę, dzięki nim można bowiem:

- poinformować wszystkich o terminach i celach spotkań zespołu (poczta mailowa, kalendarze on-line);
- wspólnie pracować nad harmonogramem działań w szkole 2.0;
- pisać i redagować dokumenty, np. regulamin korzystania z komputerów na lekcjach i przerwach, instrukcje do zadań z różnych przedmiotów, scenariusze lekcji, plany debat szkolnych, Kodeks 2.0.;
- szukać w sieci dobrych praktyk innych szkół i adaptować je do własnych potrzeb;
- komunikować się z innymi nauczycielami, pytać o ich doświadczenia, dzielić się swoimi;
- porozumiewać się z uczniami, rodzicami na temat proponowanych zmian w sposobie nauczania czy szkolnych wydarzeń.

Aby współpraca była możliwa, potrzebna jest decyzja dyrekcji i jej stałe wsparcie dla zespołu, determinacja i systematyczny wysiłek koordynatora, a wreszcie – wola przynajmniej kilkorga nauczycielek i nauczycieli, by zacząć lepiej korzystać z TIK i nawzajem się tego uczyć. Nauczyciele, którzy pracują w szkole, ale nie są jeszcze gotowi włączyć się w pracę zespołu, nie powinni być do tego zmuszani na siłę – być może sami się do tego powoli przekonają, gdy zobaczą, jakie płyną z tego korzyści dla uczniów i ich samych.

A oto kilka zestawów wskazówek:

Pięć ważnych argumentów za pracą zespołową nauczycielek i nauczycieli:

1. Praca nauczyciela, chociaż wymaga samodzielności, nie jest zajęciem dla indywidualistów. Wspólnie wychowujemy i uczymy tego samego ucznia czy uczennicę.
2. To, co im oferujemy, musi być spójne. Nie zapewnią tej spójności same zapisy w dokumentach – plany, programy, podstawy - zwłaszcza jeśli nie czujemy się ich autorkami czy autorami.
3. Rozwój zawodowy następuje najszybciej, gdy pracujemy w zespole, gdzie wszyscy mogą otwarcie rozmawiać o swojej pracy. Wymiana doświadczeń jest jednym z najskuteczniejszych sposobów doskonalenia warsztatu.
4. Nie uda się osiągnąć wyznaczonych wspólnych celów, jeśli zadaniami obciążymy tylko nielicznych. To rodzi frustrację i poczucie krzywdy, psuje atmosferę. W źle pracujących zespołach te same osoby stale biorą pracę na siebie, inne nie mogą, bo - jak twierdzą - szkoda im na to czasu!
5. W zespole łatwiej o nowe pomysły i inspiracje, mnoży się satysfakcja, jaką przynosi sukces, i lżej się znosi ewentualne porażki.

² Materiały opracowano na podstawie rad i wskazówek dla uczestników programu Szkoła z klasą 2.0 autorstwa Grażyny Czetwertyńskiej i Anny Sobali Zbrozczyk. Źródło: *Szkoła 2.0 – jak to się robi? Dobre praktyki programu Szkoła z klasą 2.0, publikacja pod red. Anny Stokowskiej, Warszawa, 2012.*

Dziesięć rad dla dyrektorki/ra Zespołu 2.0:

1. Doceniaj starania całego Zespołu 2.0 i wysiłek każdego z osobna.
2. Jeśli to tylko możliwe, regularnie bierz udział w spotkaniach Zespołu 2.0.
3. Nie denerwuj się, nie zmuszaj i nie rozkazuj! Pamiętaj, że każdy głos jest ważny i o każdy warto zabiegać.
4. Szukaj współpracowników, np. nauczyciela, który chce i potrafi uczyć z TIK. Niech poprowadzi lekcję otwartą, zarazi optymizmem kolegów, wprowadzi w szkole innowacyjne rozwiązania, nawet te organizacyjne, które tradycyjnie należą do ciebie.
5. Pamiętaj, jak wiele może dać współpraca z uczniami – im na TIK zależy, bo to dla nich przepustka do przyszłości. Zaprosz uczniów, by pomogli ci budować e-szkołę. Może wymyślą reguły korzystania z pracowni komputerowej i sprzętu? Daj im szansę wziąć odpowiedzialność za coś ważnego.
6. Stwórz bank dobrych e-praktyk w szkole – spraw, by były widoczne. Tak można przekonać nieprzekonanych, przyciągnąć niezainteresowanych, zaciekawić obojętnych.
7. Dąż do tego, by e-praktyki stały się w szkole obowiązującym standardem pracy. Regularnie je oceniaj wraz z radą pedagogiczną. Zastanawiajcie się, co się wam udaje, co trzeba poprawić (i jak?), a co odrzucić, bo nie sprzyja budowaniu jakości.
8. Jeśli nie wiesz, od czego zacząć, zacznij od czegoś drobnego. Nie musisz od razu robić rewolucji!

Dziesięć rad dla koordynatorki/ra Zespołu 2.0:

1. Poznaj i wykorzystuj umiejętnie mocne strony wszystkich członkiń i członków zespołu.
2. Określcie wyraźne cele waszego działania, najlepiej na piśmie.
3. Opracujcie harmonogram spotkań i dokładny plan pracy - wywieście go w widocznym miejscu w pokoju nauczycielskim.
4. Ustal zasady porozumiewania się i współpracy.
5. Objaśnij zadania poszczególnym członkom, pytaj i proś, nie polecaj.
6. Doceniaj i staraj się uwzględniać propozycje innych.
7. Zauważ wysiłek każdej osoby.
8. Pilnuj realizacji zadań w terminie.
9. Zadbaj o upowszechnianie dokonań zespołu – wasza praca powinna być widoczna dla całej społeczności szkolnej.
10. Nie poddawaj się - optymistom łatwiej o sukces.

Rady dla członkini/ka Zespołu 2.0:

1. Licz na siebie i innych członków swojego zespołu; nie żałuj, że niektórzy nie pracują z wami.
2. Koncentruj się na wybranych zadaniach, nie staraj się naprawić i zmienić wszystkiego naraz.
3. Pamiętaj, że twoja opinia jest ważna, a pomysł może być bezcenny, ale uważnie słuchaj także innych.
4. Przygotowuj się na każde spotkanie zespołu - przynieś przydatne twoim zdaniem materiały, linki, uczniowskie prace.
5. Przygotuj na spotkanie krótką relację z wykonanej pracy i pomysły dalszych działań.
6. Szanuj czas własny i pozostałych - bądź punktualna/y na zebraniach i przestrzegaj wszystkich ustalonych terminów.

Komunikacja w Zespole 2.0

Każdy zespół – czy to nauczycieli, którzy pracują razem w *Szkole z klasą 2.0*, czy to uczniów, którzy realizują wspólnie projekt edukacyjny – powinien na samym początku ustalić zasady komunikowania się ze sobą. Zasady warto nawet wydrukować i wywiesić w widocznym miejscu, tam, gdzie będą odbywać się spotkania.

Oto propozycje kilku głównych reguł, które można uzupełnić i/lub zmodyfikować w zależności od potrzeb:

- uważnie słuchamy każdej osoby;
- pilnujemy kolejności zabierania głosu;
- wracamy do tematu, kiedy tylko ktoś spostrzeże, że grupa od niego odbiega;
- jeśli ktoś się z kimś nie zgadza, wyraża to uprzejmie;
- każdy może poprosić o pomoc;
- udzielamy sobie wsparcia;
- dbamy, aby wszyscy byli zaangażowani w pracę;
- gdy komuś coś się uda, nie kryjemy uznania;
- dbamy, by każdy w grupie czuł się ważny;
- uwagi krytyczne formułujemy w sposób przyjacielski i konstruktywny (co można byłoby zrobić inaczej);
- ograniczamy pomysły mało twórcze.

Warto przedyskutować tę listę, zadbać, by wszyscy poczuli się bezpiecznie i zrozumieli, na czym to będzie polegało w praktyce. Można zapytać: „Co to znaczy, że pracując nad zadaniem, będziemy udzielali sobie nawzajem wsparcia? Zróbmy szybką »burzę mózgową«, by sprecyzować, jakie zachowania innych osób odbieramy jako wsparcie”.

Oto przykładowa lista, zachęcamy jednak, by ją opracować samodzielnie lub choćby zmodyfikować, dopasowując do własnych potrzeb.

Zasady mojej pracy w Zespole 2.0

1. Czuję się odpowiedzialny/a za rezultaty pracy całej grupy, także za to, co robią inni.
2. Jestem zaangażowany/a w pracę grupy do końca.
3. Dzielę się z innymi pomysłami, niczego nie chomikuję.
4. Szanuję zdanie kolegów.
5. Uprzejmie odnoszę się do innych, unikam złośliwości.
6. Potrafię słuchać innych.
7. Potrafię przyjąć krytyczne uwagi.
8. Pomagam innym w pracy.
9. Gdy nie mogę przyjść na spotkanie, przekazuję innym to, co zrobiłem/łam.
10. Przestrzegam wyznaczonych terminów.

